

— יוסי, שמלמד ב"מוסד", בגת — על סלסולי החליל, פלוס הערה אחת, לעניין:

משהו סוחף שכזה...

.. כל הזמן מדברים על אותו נושא, וזה יוצר רושם כאילו שמדברים רק על איזה קוראופי מסויים אצל עמרם. בעצם, מדובר על דבר אחר: שעם בואו של עמרם, היחס לכל מיני דברים השתנה בתוך הקבוצה, בהשפעתו. וזה חשוב — שנוסף לתכונות מסויימות שמאוד חשובות, מאוד חיוביות, שהיו בו — הוא גם הצליח לגרוף את הכיתה כולה עם התכונות האלה. גם היחס לחי, לטבע. גם הגישה למוסיקה. כל זה הושפע אצלנו, לא מעט, מהאהבה שלו לטבע, מהיחס שלו למוסיקה. משהו סוחף כזה, שבמנהיגות שבדם...

ואם אנחנו מדברים כבר על מוסיקה — אז לא מזמן יצא לי באמת לשוחח עם "חברה" צעירים על הנושא. אני — כידוע לכם — עוסק עכשיו קצת בהוראה, ויש לי אפשרות להשוות גישה של "מוסדניקים" צעירים למוסיקה, וגם הישגים שלהם בתחום זה: אז ועכשיו. ובכן, יצא לנו לשבת באיזו מסיבה, וה"חברה" ניגנו בחליל — וזה כמעט יוצא בכל מסיבה שנייה או שלישית שמנגנים בחליל — ופתאום, פתאום לא יכולתי להתאפק מלומר להם כמה דברים גלויים. אני יודע שזה לפעמים מרגיז חניכים כשאומרים: "כשאנחנו היינו צעירים" זה הרגיז אותנו, וזה גם מרגיז אותם. ובכל זאת, לא יכולתי להתאפק כשראיתי לאיזה רמה נמוכה מגיעים נגני החלילים כיום, ב"מוסד", לאחר שהם גומרים כיתה ו' — ואיך פעם זה היה אחרת. כן-כן, פעם...

וכשדיברתי על זה התכוונתי — אף על פי שהיו לנו כמה נגני חליל — בעיקר לעמרם. אני זוכר את הריקוד הסיני מתוך "מפצח-האגוזים", ועוד כמה נגינות שהוא היה מנגן — ושזה היה קשה מאוד, ומהיר מאוד: איזה ביצועים יפים, בלי מאמץ גדול (כך, לפחות, היה נשמע לנו), נקי, מהיר, יפה. ולמען האמת, כבר שנים שאני לא שומע דבר כזה, כיום.

טוב, לא חשוב למה זה היום ככה. אבל, העובדה שבמעט שנים, יחסית, הוא הגיע לרמה כזאת — מראה איזשהו קוראופי שהוא גם נוגע בתחומים אחרים — וזוהי העקשנות. כי עמרם היה ניגש לכל דבר ברצינות ובעקשנות. מישוהו אמר שלא תמיד ראו אצלו חיוך על הפנים. זה נכון. וכשהיה מחייך — זאת כבר היתה איזו תוספת לגישה הרצינית הכללית שלו. ולכן, אולי, החיוך היה יותר נדיר.

אבל — לי נראה מאוד-מאוד חשוב דווקא שהוא היה ניגש לכל דבר כל-כך בכובד-ראש. ולכן גם בכל התחומים שהוא יכול היה להגיע בהם להישגים — והוא ניסה בהרבה מאוד תחומים (גם בכאלה שהיה לו בהם מאוד קשה) הוא הגיע להישגים יפים, ולפעמים אפילו גבוהים מאוד: אם זה בנגינה, אם זה בקריאה, אם זה בעבודה עיונית איזושהי.

והעיקר: עמרם התמיד בכל העניינים האלה, ולא ראינו אצלו, מה שראינו אצל רבים, שינוי מהותי, איזה חתך בקוראופי, נניח, בין חברת-הילדים ל"מוסד", בין הגיל הצעיר ב"מוסד" לגיל המבוגר, בין "המוסד" לצבא, בין הצבא לחברות בקיבוץ.

לא, לא ראינו אצלו את ה"קפיצות", את השינויים. מה שאני ראיתי — זה כל הזמן הליכה רצופה באותם קווי-אופי שכבר היו אז חיוביים מאוד, והמשיכו להיות חיוביים אחר-כך.

..ואני רוצה להעיר פה איזה הערה צדדית:

לא הייתי רוצה שמה שייכתב עליו, ייצור בעיני הקורא איזושהי תמונה של משהו שהוא לא היה. כן, כשסופר ניגש לדבר כזה — אז הוא בטח משתדל